

Zadovoljstvo studenata stupnjem kvalitete diplomskog studija Sestrinstva Medicinskog fakulteta Osijek

Students level of satisfaction with graduate Nursing studies at Medical Faculty Osijek

Tihana Batrnek¹, Mateo Gašpert¹, Toni Grcić¹, Tea Krstić¹, Anja Kovačić¹, Milica Vuksanović²

¹Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek: Sveučilišni diplomski studij sestrinstvo, Cara Hadrijana 10E, 31000 Osijek, Hrvatska

¹University Josipa Jurja Strossmayera Osijek, Medical Faculty Osijek: Graduate nursing studies, Cara Hadrijana 10E, 31000 Osijek, Croatia.

²KBC Osijek, Klinika za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata, Josipa Hutlera 4, 31000 Osijek, Hrvatska.

²University Hospital Centre, Clinics for otorhinolaryngology and head and neck surgery, Josipa Hutlera 4, 31000 Osijek, Croatia.

Sažetak

Uvod: Cilj je opisati probleme s kojima se studenti susreću tijekom dvije godine studijskog programa, te kako bi studenti promijenili, poboljšali stupanj kvalitete studija Medicinskog fakulteta Osijek.

Metode: Ispitivanje je provedeno jednokratno na studentima prve i druge godine diplomskog studija Sestrinstvo Medicinskog fakulteta Osijek. Uporabljena je anonimna anketa. Podaci su prikupljeni prikupljanjem anketnih listova te online anketom. Metoda popunjavanja upitnika bila je zaokruživanje (Likertova skala) uz ocjenjivane značajnosti ponuđenih navoda.

Rezultati: U istraživanje je uključeno 73 ispitanika, 49 (67%) s prve i 24 (33%) s druge godine. Prikazana je usporedba odgovora ispitanika prve i druge godine. U svim dijelovima anketnog upitnika zadovoljniji su studenti prve godine studija. Prema stupnjevima 2 ispitanika dalo je ocjenu nedovoljan, 6 dovoljan, 36 dobar, 25 vrlo dobar i 4 odličan. Uspoređujući dobivene rezultate ne iznalazi se značajna razlike između ispitanika prve i druge godine.

Rasprava: U prvom i drugom dijelu anketnog upitnika iznalazi se stupanj nezadovoljstva u pojedinim dijelovima, te su ispitanici iskazali koliko bi bili zadovoljni kad bi se oni promijenili. U trećem dijelu upitnika nalaze se tvrdnje koje reflektiraju promjenu te ispitanici ocjenjuju kako bi bili zadovoljni da su omogućeni uvjeti koji su napisani u tvrdnjama. Svi prijedlozi za poboljšanje stupnja kvalitete dobili su zadovoljavajuće ocjene te mogu poslužiti za unaprjeđenje kvalitete diplomskog studija sestrinstva.

Zaključak: Istraživanje pokazuje da su studenti zadovoljni značajnim brojem čimbenika, ali i da postoje čimbenici studija koji uzrokuju značajan stupanj nezadovoljstva. Potrebno je provesti daljnja istraživanja radi povećanju stupnja znanja o zadovoljstvu studenata stupnjem kvalitete diplomskih studija sestrinstva.

Ključne riječi: diplomski studij Sestrinstva • Medicinski fakultet • stupanj zadovoljstva studenata

Kratki naslov: Stupanj zadovoljstva studenata i diplomski studij sestrinstvo

Abstract

Background: The aim is to describe the problems that students encounter during the two years of study in the graduate program in order to implement the changes proposed by students and improve the quality of studies at the Faculty of Medicine Osijek.

Methods: The questionnaire has been used on a one-time basis in a group of students in the first and second year of graduate study of nursing Osijek Medical School. An anonymous method was used. The data were collected by collecting questionnaires and with usage of on-line polls. The questionnaire filling method was the Likert mode with the assessed level of significance. Results: The survey included 73 participants [49 (67%) of the first and 24 (33%) of the second study year]. A comparison of respondents of the first and second year is presented. In all parts of the survey questionnaire, students are more satisfied with the first year of study. By grade 2 part of questionnaire, the respondents rated the score insufficient, 6 suffice, 36 good, 25 very good and 4 excellent. Comparing the results obtained there is no significant difference between the respondents of the first and second year.

Discussion: In the first and second part of the questionnaire, there is a degree of dissatisfaction concerning certain issues, and the respondents indicated how satisfied they would be if their proposal changes would be implemented. In the third part of the questionnaire there are statements that reflect needs for the change, and the respondents claim to be satisfied if the conditions that are written in the statements were implemented. All quality improvement proposals have been satisfactorily evaluated and could serve the purpose of improving the quality of a graduate study of nursing.

Conclusion: The research data shows that students are satisfied with a significant number of factors, but there are also some study factors that cause a significant level of dissatisfaction. Further research should be conducted in order to increase the level of knowledge about student satisfaction with the degree of the quality of graduate studies in nursing.

Key words: graduate study of Nursing • Medical School • level of student satisfaction

Running head: Level of student satisfaction and graduate study of nursing

Uvod/Introduction

Medicinski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku [MEFOS] najmlađi je medicinski fakultet u Republici Hrvatskoj [RH]. Na fakultetu se izvode tri studijska programa sestriinstva usklađene s normativima Bolonjskog procesa.

Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, od dana 1. veljače 2010. godine, dotad aktivan stručni studij Sestriinstvo zamjenjuje se sveučilišnim pred-diplomskim i diplomskim studijem Sestriinstva, koji se izvodi od akademske godine 2010./2011. Preddiplomski studij Sestriinstva traje šest (6) semestara, tj. tri (3) akademske godine (180 ECTS) [1].

Studijski program sveučilišnog diplomskog studija Sestriinstva usklađen je sa Sveučilišnim programima u zemljama Europske Unije [EU]. Završetkom programa u zemljama EU omogućen je rad na vrlo odgovornim dužnostima u organizaciji zdravstvene njege, u zdravstvenim institucijama, u edukaciji medicinskih sestara/tehničara, kao i nastavak obrazovanja na poslijediplomskom studiju [2]. Novi studijski program Sveučilišnog diplomskog studija Sestriinstva sadržajno se nastavlja na program Sveučilišnog preddiplomskog studija i uz znanstveni pristup i izvođenje kliničke nastave u pojedinim modulima omogućava razvoj kompetentnijih visokoobrazovanih stručnjaka iz područja zdravstvene njege. Navedeno predstavlja iskorak u Sveučilišnom obrazovanju u znanstvenoj grani Sestriinstvo. Predloženi studijski program strateški je važan za Medicinski fakultet i razvoj znanstvene grane Sestriinstvo. Program studija traje četiri semestra, tj. dvije akademske godine (120 ECTS). Osnovni cilj Sveučilišnog diplomskog studija Sestriinstva obrazovanje je stručnjaka za samostalan rad u kliničkim bolnicama, zdravstvenim zavodima i institutima, kao i za suradnički rad u znanstvenim i kliničkim istraživanjima [3]. Kompetencije koje student stječe završetkom studija jesu vođenje nastavnih programa iz područja zdravstvene njege, organiziranje, analiziranje i istraživanje modela zdravstvene njege bolesnika uz holistički pristup pacijentu, suradnja u kliničkom istraživačkom radu te nastavak usavršavanja radi stjecanja znanstvenog zvanja doktor znanosti. Studenti su nakon završetka studijskog programa osposobljeni izvršavati najodgovornije zadatke u organiziranju zdravstvene njege na svim vertikalnim dijelovima zdravstvenog sustava [4].

Stupanj zadovoljstva studenata studijskim programom jedan je od pokazatelja stupnja kvalitete visokoškolske i/ili sveučilišne ustanove. Čimbenik zadovoljstva kao sastavnica pojma kvalitete u izravnoj je vezi s razinom ispunjenja očekivanja, odnosno, usklađenošću onoga što dobivamo onim što smatramo da bismo trebali dobiti, pa se stoga utvrđuje da će studenti biti zadovoljniji i uspješniji u svom budućem radu ako je razina ispunjenosti njihovih očekivanja veća [5].

Svrha je članka utvrditi koliki je stupanj zadovoljstva studenata diplomskog studija sestriinstva, MEFOS, kvalitetom odbranog studija s obzirom na njihova očekivanja prije početka prve akademske godine. Studenti prve godine diplomskog studija sestriinstva zadovoljniji su kvalitetom studija od studenata druge godine. Cilj je ovog rada ispitati stupanj zadovoljstva studenata studijskim programom diplomskog studija Sestriinstva na Medicinskome fakultetu u Osijeku.

Dobiveni rezultati mogu poslužiti u svrhu poboljšanja kvalitete programa diplomskog studija sestriinstva MEFOS te za provođenje istraživanja na većem broju ispitanika, kao i povećanju znanstvene relevantnosti rezultata.

Materijal i metode/Materials and methods

U studiju su uključeni studenti prve i druge godine diplomskog studija Sestriinstvo Medicinskog fakulteta Osijek. Podaci su prikupljeni prikupljanjem anketnih listova te *on-line* anketom. Anketa je kreirana za potrebe istraživanja te se sastojala od četiri dijela. Prvi dio odnosio se na demografske podatke, drugi dio odnosio se na očekivanja studenata prije upisa fakulteta, treći se dio ankete odnosio na njihov pogled na fakultet sada, kako doživljavaju cjelokupan plan i program te organizaciju fakulteta, a četvrti dio ankete na potencijalne promjene i zadovoljstvo studenata tim promjenama. Metoda popunjavanja upitnika bila je zatkuživanje (Likertova skala) s pomoću koje su ocjenjivane tvrdnje i stavovi. Na kraju anketnog upitnika ostavljen je prazan prostor za dopunjavanje osobnih stavova, mišljenja i prijedloga ispitanika. Ispitanicima je u svakom segmentu istraživanja zajamčena anonimnost, pa se stoga podaci dobiveni anketnim upitnikom ni na koji način ne mogu povezati s osobnim podacima ispitanika. Ispitanicima je naglašeno da je ispitivanje, odnosno, sudjelovanje u anketi anonimno i dobrovoljno. Ispitanicima je uz anketu priložena i suglasnost te pisana obavijest o anketi.

Statističke metode/Statistical analysis

Kategorijski podatci predstavljeni su apsolutnim i relativnim frekvencijama. Numerički podatci opisani su medijanom i granicama interkvartilnog raspona. Razlike kategorijskih varijabli testirane su χ^2 testom. Normalnost raspodjele numeričkih varijabli testirana je Kolmogorov-Smirnovljevim testom. Razlike numeričkih varijabli među dvjema nezavisnim skupinama testirane su Mann-Whitneyevim U testom. Sve P vrijednosti su dvostrane. Razina značajnosti je postavljena na $\alpha=0,05$. Za statističku analizu korišten je statistički program MedCalc Statistical Software version 14.12.0 [MedCalc Software bvba, Ostend, Belgium; <http://www.medcalc.org>; 2014].

Rezultati/Results

U istraživanje su uključena 73 ispitanika, od kojih je 49 (67%) s prve godine, a 24 (33%) s druge godine diplomskog studija sestriinstva MEFOS. Srednja starosna dob ispitanika prve godine je 29 godina (interkvartilnog raspona 23 godine do 37,8 godina), a druge 27 godina (interkvartilnog raspona 26 do 31 godina) bez znatnih razlika. Važno je da je veći broj ispitanika žena (χ^2 test, $p = 0,028$). Iz medicinske je škole 70 (96%) ispitanika. Najveći broj ispitanika završio je preddiplomski studij u Osijeku, njih 53 (73%). Najviše ispitanika, njih 49 (67%), upisalo je studij iz osobne motivacije. Zaposleno je 59 (81%) ispitanika. Znatno više ispitanika koji studiraju izvanredno je na drugoj godini (χ^2 test, $p < 0,001$) [Tablica 1].

U prvoj grupi pitanja ispitanici su dali najviše odličnih ocjena dostupnosti informacija o fakultetu u studentskoj referadi, gdje je 11 (15,1%) ispitanika dalo ocjenu odličan, te dostupnosti informacija i obrazaca za upis fakulteta, gdje je

10 (13,6%) ispitanika dalo ocjenu odličan. Također, u istom setu pitanja ispitanici su dali najviše ocjena nedovoljan mogućnosti usklađivanja radnih/privatnih obaveza s fakultetskim obavezama, gdje je 19 (26,1%) ispitanika dalo ocjenu

TABLICA [1] Ispitanici prema osnovnim obilježjima i godini studija

		Prva godina N (%)	Druga godina N (%)	p*
Spol	muški	6 (12,2)	9 (37,5)	0,028
	ženski	43 (87,8)	15 (62,5)	
Stručna sprema	medicinska škola	47 (95,9)	23 (95,8)	0,542
	gimnazija	2 (4,1)	1 (4,2)	
Mjesto završetka preddiplomskog studija	Osijek	35 (71,4)	18 (75,0)	0,801
	Zagreb	9 (18,4)	3 (12,5)	
	ostalo	5 (10,2)	3 (12,5)	
Vrsta pohađanja studija	redovni	31 (63,3)	0 (0,0)	< 0,001
	izvanredni	18 (36,7)	24 (100,0)	
Razlog upisa studija	osobna motivacija	32 (65,3)	17 (70,8)	0,836
	ostalo	17 (34,7)	7 (29,2)	
Radni status	zaposleni	37 (75,0)	22 (92,0)	0,101
	nezaposleni	12 (25,0)	2 (8,0)	
UKUPNO:		49 (100,0)	24 (100,0)	

* χ^2 test

TABLICA [2] Raspodjela odgovora ispitanika prema očekivanjima prije upisa prve godine studija

Prvi set grupa-set pitanja	Broj (%) ispitanika					Ukupno
	1	2	3	4	5	
1. Dostupnost informacija o fakultetu u studentskoj referadi	6 (8,2)	17 (23,3)	25 (34,2)	14 (19,2)	11 (15,1)	73 (100,0)
2. Dostupnost informacija na web stranicama fakulteta	11 (15,1)	13 (17,8)	22 (30,1)	21 (28,8)	6 (8,2)	73 (100,0)
3. Dostupnost informacijama o predmetima i predavačima	12 (16,4)	24 (32,9)	22 (30,1)	13 (17,8)	2 (2,8)	73 (100,0)
4. Dostupnost rasporeda za predstojeću akademsku godinu	12 (16,4)	17 (23,3)	21 (28,8)	18 (24,7)	5 (6,8)	73 (100,0)
5. Dostupnost rasporeda kliničkih vježbi za predstojeću godinu	16 (21,9)	22 (30,1)	24 (32,9)	9 (12,3)	2 (2,8)	73 (100,0)
6. Dostupnost uputa o pravilnom odijevanju za vrijeme kliničkih vježbi u referadi	23 (31,5)	25 (34,2)	14 (19,2)	8 (11,0)	3 (4,1)	73 (100,0)
7. Informiranost o rasporedu obaveznih i izbornih kolegija	16 (21,9)	24 (32,9)	16 (21,9)	11 (15,1)	6 (8,2)	73 (100,0)
8. Dostupnost popisa potrebne literature za prvu godinu	18 (24,7)	24 (32,9)	20 (27,3)	8 (11,0)	3 (4,1)	73 (100,0)
9. Dostupnost informacija o organizaciji fakulteta	10 (13,6)	21 (28,8)	28 (38,4)	13 (17,8)	1 (1,4)	73 (100,0)
10. Dostupnost informacija i obrazaca za upis fakulteta	4 (5,5)	8 (11,0)	28 (38,4)	23 (31,5)	10 (13,6)	73 (100,0)
11. Informacije koje sam dobio/la o studiju od studenata na višim godinama studija	8 (11,0)	7 (9,6)	23 (31,5)	26 (35,6)	9 (12,3)	73 (100,0)
12. Informacije koje sam dobio/la klinički, na vježbama od studenata na višim godinama	8 (11,0)	9 (12,3)	27 (36,9)	18 (24,7)	11 (15,1)	73 (100,0)
13. Mogućnost usklađivanja radnih / privatnih obaveza sa fakultetskim obavezama	19 (26,1)	22 (30,1)	16 (21,9)	12 (16,4)	4 (5,5)	73 (100,0)

nedovoljan. Isto tako, 18 (24,7%) ispitanika dalo je ocjenu nedovoljan dostupnosti popisa potrebne literature za prvu godinu. Loše ocjene dali su i informiranosti o rasporedu obveznih i izbornih kolegija, gdje je 16 (21,9%) ispitanika dalo ocjenu nedovoljan [Tablica 2].

U drugoj grupi pitanja ispitanici su najviše odličnih ocjena dali broju ispitnih rokova, gdje je 22 (30,1%) ispitanika dalo najbolju ocjenu, kao i u informiranosti o rasporedu ispitnih rokova i drugih oblika provjere znanja, jasno definiranim kriterijima za vrednovanje znanja na usmenim i pismenim ispitima, te radu informatičke službe za korisnike, gdje je 20

(27,3%) ispitanika dalo ocjenu odličan. Ocjenom odličan 17 (23,3%) je ispitanika ocijenilo korisnost informacijskog sustava. Kao što je bilo u prvom setu pitanja, tako je i u drugom setu najveći broj ispitanika, njih 20 (27,3%), ocjenom nedovoljan ocijenilo mogućnost usklađivanja radnih/privatnih obaveza sa fakultetskim obavezama. Također, jedno od loše ocijenjenih pitanja opća je kvaliteta i uređenost prostora, gdje je 18 (24,7%) dalo ocjenu nedovoljan. Organizaciju predavanja obveznih kolegija 12 (16,4%) ispitanika ocijenilo je ocjenom nedovoljan, dok je njih 14 (19,2%) također istom ocjenom ocijenilo ponudu izbornih kolegija i mogućnost biranja istih [Tablica 3]

TABLICA [3] Raspodjela odgovora ispitanika prema zadovoljstvu tijekom pohađanja studija

Druga grupa- set pitanja	Broj (%) ispitanika					Ukupno
	1	2	3	4	5	
1. Rad studentske referade	4 (5,5)	6 (8,2)	31 (42,6)	22 (30,1)	10 (13,6)	73 (100,0)
2. Rad informatičke službe za studente	2 (2,8)	8 (11,0)	24 (32,9)	19 (26,1)	20 (27,3)	73 (100,0)
3. Korisnost informacijskog sustava	2 (2,8)	10 (13,6)	21 (28,8)	23 (31,5)	17 (23,3)	73 (100,0)
4. Opremljenost i ponuda literature u knjižnici fakulteta	4 (5,5)	9 (12,3)	26 (35,6)	26 (35,6)	8 (11,0)	73 (100,0)
5. Opća kvaliteta i uređenost prostora (zgrade, predavaonica i sl.)	18 (24,7)	20 (27,3)	18 (24,7)	14 (19,2)	3 (4,1)	73 (100,0)
6. Sadržaj i kvaliteta obaveznih kolegija	6 (8,2)	12 (16,4)	24 (32,9)	25 (34,2)	6 (8,2)	73 (100,0)
7. Organizacija predavanja obaveznih kolegija	12 (16,4)	16 (21,9)	29 (39,8)	12 (16,4)	4 (5,5)	73 (100,0)
8. Korektnost predavača prema studentima	0 (0,0)	5 (6,8)	26 (35,6)	34 (46,6)	8 (11,0)	73 (100,0)
9. Ispunjavanje obaveza predavača prema studentima	1 (1,4)	6 (8,2)	20 (27,3)	33 (45,2)	13 (17,8)	73 (100,0)
10. Prilagođenost zahtjeva, opsežnosti i težine kolegija predznanjima studenta	2 (2,8)	11 (15,1)	30 (41,0)	23 (31,5)	7 (9,6)	73 (100,0)
11. Povezanost i slijed sadržaja na različitim kolegijima i vježbama	1 (1,4)	10 (13,6)	27 (36,9)	26 (35,6)	9 (12,3)	73 (100,0)
12. Korisnost predavanja i razumijevanje zadanih sadržaja	1 (1,4)	7 (9,6)	26 (35,6)	33 (45,2)	6 (8,2)	73 (100,0)
13. Raspored kolegija i obaveza studenata tijekom tjedna	5 (6,8)	21 (28,8)	29 (39,8)	14 (19,2)	4 (5,5)	73 (100,0)
14. Organizacija vježbi i predavanja u istom danu	9 (12,3)	22 (30,1)	22 (30,1)	17 (23,3)	3 (4,1)	73 (100,0)
15. Ponuda izbornih kolegija i mogućnost biranja istih	14 (19,2)	16 (21,9)	23 (31,5)	15 (20,5)	5 (6,8)	73 (100,0)
16. Opsežnost gradiva i mogućnost svladavanja pedagoških predmeta	2 (2,8)	12 (16,4)	16 (21,9)	29 (39,8)	14 (19,2)	73 (100,0)
17. Jasno definirani kriteriji za vrednovanje znanja na usmenim i pismenim ispitima	2 (2,8)	11 (15,1)	22 (30,1)	18 (24,7)	20 (27,3)	73 (100,0)
18. Informiranost o rasporedu ispitnih rokova i drugih oblika provjere znanja	2 (2,8)	9 (12,3)	19 (26,1)	23 (31,5)	20 (27,3)	73 (100,0)
19. Broj ispitnih rokova	1 (1,4)	4 (5,5)	15 (20,5)	31 (42,6)	22 (30,1)	73 (100,0)
20. Mogućnost usklađivanja radnih / privatnih obaveza s fakultetskim obavezama	20 (27,3)	16 (21,9)	18 (24,7)	7 (9,6)	12 (16,4)	73 (100,0)

TABLICA [4] Raspodjela odgovora ispitanika prema predloženim promjenama

Treća grupa-set pitanja	Broj (%) ispitanika					Ukupno
	1	2	3	4	5	
1. Nakon potvrde o upisanom fakultetu na e-mail adresu dobivam raspored predmeta i njihovo trajanje za cijelu akademsku godinu	2 (2,8)	6 (8,2)	4 (5,5)	12 (16,4)	49 (67,1)	73 (100,0)
2. Nakon potvrde o upisanom fakultetu na e-mail adresu dobivam raspored kliničkih vježbi i njihovo trajanje za cijelu akademsku godinu	1 (1,4)	6 (8,2)	7 (9,6)	11 (15,1)	48 (65,7)	73 (100,0)
3. Informiran/a sam prije početka akademske godine o vrsti zaštitne odjeće i obuće koje moram nositi za vrijeme vježbi	2 (2,8)	5 (6,8)	8 (11,0)	10 (13,6)	48 (65,7)	73 (100,0)
4. Profesori pismeno i usmeno informiraju o pravilima za svoj predmet te ocjenjivanju istog	2 (2,8)	4 (5,5)	10 (13,6)	18 (24,7)	39 (53,4)	73 (100,0)
5. Svaki profesor pojašnjava ocjenu studentu	3 (4,1)	7 (9,6)	12 (16,4)	17 (23,3)	34 (46,6)	73 (100,0)
6. Profesori koriste različite socijalne oblike rada na predavanjima	2 (2,8)	4 (5,5)	9 (12,3)	18 (24,7)	40 (54,7)	73 (100,0)
7. Profesori uvažavaju mišljenje studenta i zajednički dolaze do rješenja	4 (5,5)	5 (6,8)	13 (17,8)	16 (21,9)	35 (48,0)	73 (100,0)
8. Moje mišljenje se uvažava i iznosim ga bez zadržke, ali pritom uvažavam tuđe mišljenje	2 (2,8)	3 (4,1)	8 (11,0)	23 (31,5)	37 (50,6)	73 (100,0)
9. Svaki profesor na predavanju postavlja vrijeme svojih konzultacija kada je slobodan za upite studenata	1 (1,4)	7 (9,6)	16 (21,9)	13 (17,8)	36 (49,3)	73 (100,0)
10. Svaki profesor dogovara sa studentima vrijeme i mjesto potpisivanja indeksa te upisa ocjene	3 (4,1)	4 (5,5)	6 (8,2)	14 (19,2)	46 (63,0)	73 (100,0)

U trećoj grupi-set pitanja, najveći broj ispitanika svaku je danu tvrdnju ocijenio ocjenom odličan **[Tablica 4]**.

U istraživanju je prikazana usporedba odgovora prve i druge godine za svaki set pitanja. Ukupnom ocjenom za prvi set pitanja zadovoljniji su ispitanici s prve godine diplomskog studija sestrinstva (Mann-Whitney U test, $p = 0,029$). Dostupnošću informacija o fakultetu u studentskoj referadi zadovoljniji su studenti prve godine (Mann-Whitney U test, $p = 0,004$), kao i dostupnošću informacija o planu i programu na web-stranicama fakulteta (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$) te dostupnošću informacija o predmetima i predavačima (Mann-Whitney U test, $p = 0,003$). Što se tiče dostupnosti rasporeda za predstojeću akademsku godinu, zadovoljniji su također studenti prve godine (Mann-Whitney U test, $p = 0,005$), kao i dostupnošću informacija o organizaciji Medicinskog fakulteta Osijek (Mann-Whitney U test, $p = 0,019$), te dostupnošću informacija i obrazaca za upis fakulteta (Mann-Whitney U test, $p = 0,043$) **[Tablica 5]**.

Ukupnom ocjenom za drugi set pitanja također su zadovoljniji studenti prve godine (Mann-Whitney U test, $p = 0,008$). Radom studentske referade (Mann-Whitney U test, $p = 0,033$) i informatičke službe za studente (Mann-Whitney U test, $p = 0,010$) zadovoljniji su studenti prve godine. Također, studenti prve godine zadovoljniji su korisnošću informacijskog sustava (Mann-Whitney U test, $p = 0,016$). Sadržajem i kvalitetom obveznih kolegija zadovoljnija je prva godina (Mann-Whitney U test, $p = 0,024$), kao i organizacijom predavanja (Mann-Whitney U test, $p = 0,023$). Prva godina zadovoljnija je ispunjavanjem obveza predavača prema studentima (Mann-Whitney U test, $p = 0,004$)

i rasporedom kolegija i obveza studenata tijekom tjedna (Mann-Whitney U test, $p = 0,029$). Prva godina također je zadovoljnija informiranošću o rasporedu ispitnih rokova (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$) i brojem ispitnih rokova (Mann-Whitney U test, $p = 0,019$) **[Tablica 6]**.

Ukupnom ocjenom za treći set pitanja zadovoljnija je prva godina (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$). Studenti prve godine bili bi zadovoljniji kada bi se nakon potvrde o upisanom fakultetu na *e-mail* adresu dobio raspored predmeta i njihovo trajanje za cijelu akademsku godinu (Mann-Whitney U test, $p = 0,032$). Također, prva godina bi bila zadovoljnija kada bi svaki profesor pojašnjavao ocjenu studentu (Mann-Whitney U test, $p = 0,029$), kao i kada bi profesori uvažavali mišljenje studenata i zajednički dolazili do rješenja (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$), te kada bi se mišljenja studenata uvažavala i iznosila bez zadržke (Mann-Whitney U test, $p = 0,006$). Prva godina bila bi zadovoljnija od druge godine kada bi svaki profesor dogovarao vrijeme i mjesto potpisivanja indeksa (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$) **[Tablica 7]**.

Tablica [7] Srednje vrijednosti ocjena ispitanika prema predloženim promjenama prema godini studija

* Mann-Whitney U test

Tablica [5] Srednje vrijednosti ocjena za očekivanja ispitanika prije upisa prve godine prema godini studija

Prva grupa set pitanja	Prva godina Me (25-75%)	Druga godina Me (25-75%)	p*
Srednja ocjena za očekivanja prije upisa prve godine (raspon 13-65)	39,00 (31,75-42,00)	32,50 (26,50-39,00)	0,029
1. Dostupnost informacija o fakultetu u studentskoj referadi	3,0 (3,0-4,0)	2,5 (2,0-3,0)	0,004
2. Dostupnost informacija o planu i programu na web-stranicama fakulteta	3,0(3,0-4,0)	2,0 (2,0-3,0)	0,001
3. Dostupnost informacijama o predmetima i predavačima	3,0 (2,0-4,0)	2,0 (1,0-2,5)	0,003
4. Dostupnost rasporeda za predstojeću akademsku godinu	3,0 (3,0-4,0)	2,0 (2,0-3,0)	0,005
5. Dostupnost rasporeda kliničkih vježbi za predstojeću akademsku godinu	3,0 (2,0-3,0)	2,0 (2,0-3,0)	0,211
6. Dostupnost uputa o pravilnom odijevanju za vrijeme kliničkih vježbi u studentskoj referadi	2,0 (1,0-3,0)	2,0 (1,0-2,5)	0,098
7. Informiranost o rasporedu obveznih kolegija i izbornih kolegija	2,0 (2,0-4,0)	2,0 (1,0-3,0)	0,117
8. Dostupnost popisa potrebne literature za prvu akademsku godinu	2,0 (2,0-3,0)	2,0 (2,0-3,0)	0,242
9. Dostupnost informacija o organizaciji MEFOS-a	3,0 (2,0-3,5)	2,0 (2,0-3,0)	0,019
10. Dostupnost informacija i obrazaca za upis fakulteta	4,0 (3,0-4,0)	3,0 (2,0-4,0)	0,043
11. Informacije koje sam dobio/la o studiju od studenata na višim godinama diplomskog studija sestrinstva	3,0 (3,0-4,0)	4,0 (2,5-4,5)	0,245
12. Informacije koje sam dobio/la klinički, na vježbama od studenata na višim godinama	3,0 (3,0-4,0)	4,0 (2,5-5,0)	0,062
13. Mogućnost usklađivanja radnih / privatnih obaveza s fakultetskim obavezama	2,0 (2,0-3,0)	2,0 (1,0-3,0)	0,471

*Mann-Whitney U test

TABLICA [6] Srednje vrijednosti ocjena ispitanika prema zadovoljstvu tijekom pohađanja studija prema godini studija

Druga grupa-set pitanja	Prva godina Me (25-75%)	Druga godina Me (25-75%)	p*
Srednja ocjena za zadovoljstvo tijekom pohađanja studija (raspon 20-100)	69 (63-75)	59 (48,5-69)	0,008
1. Rad studentske referade	4,0 (3,0-4,0)	3,0 (3,0-3,5)	0,033
2. Rad informatičke službe za studente	4,0 (3,0-5,0)	3,0 (2,0-4,0)	0,010
3. Korisnost informacijskog sustava (ISVU)	4,0 (3,0-5,0)	3,0 (2,0-4,0)	0,016
4. Opremljenost i ponuda literature u knjižnici fakulteta	3,0 (3,0-4,0)	3,5 (2,5-4,0)	0,893
5. Opća kvaliteta i uređenost prostora	3,0 (2,0-4,0)	2,0 (1,0-3,0)	0,168
6. Sadržaj i kvaliteta obaveznih kolegija	3,0 (3,0-4,0)	3,0 (2,0-4,0)	0,024
7. Organizacija predavanja obaveznih kolegija	3,0(2,0-2,25)	2,0 (1,0-3,0)	0,023
8. Korektnost predavača prema studentima	4,0 (3,0-4,0)	3,0 (3,0-4,0)	0,061
9. Ispunjavanje obaveza predavača prema studentima	4,0 (3,75-4,0)	3,0 (2,0-4,0)	0,004
10. Prilagođenost zahtjeva, opsežnosti i težine kolegija predznanjima studenta	3,0 (3,0-4,0)	3,0 (3,0-4,0)	0,398
11. Povezanost sadržaja na različitim kolegijima i vježbama	4,0 (3,0-4,0)	3,0 (2,5-4,0)	0,085
12. Korisnost predavanja i razumijevanje zadanih sadržaja	4,0 (3,0-4,0)	3,0 (3,0-4,0)	0,175
13. Raspored kolegija i obaveza studenata tijekom tjedna	3,0 (2,0-4,0)	2,5 (2,0-3,0)	0,029
14. Organizacija vježbi i predavanja u istom danu	3,0 (2,0-4,0)	2,0 (1,5-3,0)	0,070
15. Ponuda izbornih kolegija i mogućnost biranja istih	3,0 (2,0-3,0)	3,0 (2,0-4,0)	0,543
16. Opsežnost gradiva i mogućnost svladavanja pedagoških predmeta	4,0 (3,0-4,0)	4,0 (2,5-4,5)	0,765
17. Jasno definirani kriteriji za vrednovanje znanja na usmenim i pismenim ispitima	3,0 (3,0-4,0)	4,0 (3,0-4,0)	0,409
18. Informiranost o rasporedu ispitnih rokova i drugih oblika provjere znanja	4,0 (3,0-5,0)	3,0 (2,5-4,0)	0,001
19. Broj ispitnih rokova	4,0 (4,0-5,0)	3,5 (3,0-4,0)	0,019
20. Mogućnost usklađivanja radnih / privatnih obaveza s fakultetskim obavezama	3,0 (2,0-3,0)	2,0 (1,0-3,0)	0,084

*Mann-Whitney U test

Zaposleni studenti bili su nezadovoljniji očekivanom mogućnošću usklađivanja radnih/privatnih obveza sa fakultetskim obvezama (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$), ali su također nezadovoljniji i stvarnom mogućnošću usklađivanja radnih/privatnih obveza s fakultetskim obvezama (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$). Nezaposleni studenti zadovoljniji su organizacijom predavanja obveznih kolegija (Mann-Whitney U test, $p = 0,032$), kao i rasporedom kolegija i obveza studenata tijekom tjedna (Mann-Whitney U test, $p = 0,001$)[**Tablica 8**].

Ispitujući opću ocjenu o kvaliteti diplomskog studija sestrištva na Medicinskom fakultetu Osijek dobili smo rezultate u kojima su 2 ispitanika dala ocjenu nedovoljan, 6 dovoljan, 36 dobar, 25 vrlo dobar i 4 odličan. Nema znatne razlike u općoj ocjeni kvalitete diplomskog studija na Medicinskom fakultetu Osijek između prve i druge godine studija.

Rasprava/Discussion

U istraživanju se iznalazi da je najveći broj studenata ženskog spola, što je bilo i očekivano jer i druga istraživanja pokazuju vrlo slične rezultate, poput istraživanja na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija u Splitu, gdje je na svim smjerovima bilo više žena, a otprilike pola studenta ima završeno strukovno srednjoškolsko obrazovanje (53,8%), a pola gimnazijsko obrazovanje (46,2%) (6). Za razliku od navedenog istraživanja, na diplomskom studiju sestrištva u Osijeku je najveći broj studenata završio medicinsku školu (96%). Razlog zbog kojeg svi studenti na drugoj godini studiraju izvanredno jest to što je od akademske godine 2015./16. otvoren redoviti diplomski studij.

Najlošija očekivanja ispitanici su iskazali s mogućnošću usklađivanja radnih i privatnih obaveza sa studijskim programom, što je u svezi s čimbenikom da je najveći broj stu-

TABLICA [7] Srednje vrijednosti ocjena ispitanika prema predloženim promjenama prema godini studija

Treća grupa-set pitanja	Prva godina Me (25-75%)	Druga godina Me (25-75%)	p*
Srednja ocjena za predložene promjene (raspon 10-50)	48 (39,5-50)	38 (34-40,5)	0,001
1. Nakon potvrde o upisanom fakultetu na <i>e-mail</i> adresu dobivam raspored predmeta i njihovo trajanje za cijelu akademsku godinu	5,0 (4,75-5,0)	4,5(3,5-5,0)	0,032
2. Nakon potvrde o upisanom fakultetu na <i>e-mail</i> adresu dobivam raspored kliničkih vježbi i njihovo trajanje za cijelu akademsku godinu	5,0 (4,0-5,0)	5,0 (3,5-5,0)	0,501
3. Informiran/a sam prije početka akademske godine o vrsti zaštitne odjeće i obuće koje moram nositi za vrijeme vježbi	5,0 (4,0-5,0)	5,0 (3,5-5,0)	0,510
4. Profesori pismeno i usmeno informiraju o pravilima za svoj predmet te ocjenjivanju	5,0 (4,0-5,0)	4,0 (3,0-5,0)	0,063
5. Svaki profesor objašnjava ocjenu studentu	5,0 (4,0-5,0)	4,0 (2,0-5,0)	0,029
6. Profesori se koriste različitim socijalnim oblicima rada na predavanjima	5,0 (4,0-5,0)	5,0 (3,5-5,0)	0,531
7. Profesori uvažavaju mišljenje studenta i zajednički dolaze do rješenja	5,0 (4,0-5,0)	3,0 (2,0-4,5)	<0,001
8. Moje mišljenje se uvažava i iznosim ga bez zadržke, ali pritom uvažavam tuđe mišljenje	5,0 (4,0-5,0)	4,0 (3,0-5,0)	0,006
9. Svaki profesor na predavanju postavlja vrijeme svojih konzultacija kada je slobodan za upite studenata	5,0 (3,0-5,0)	4,0 (3,0-5,0)	0,073
10. Svaki profesor dogovara sa studentima vrijeme i mjesto potpisivanja indeksa te upisa ocjene u isti	5,0 (5,0-5,0)	4,0 (2,0-5,0)	<0,001

Tablica [8] Srednje vrijednosti ocjena ispitanika za određena pitanja prema radnom statusu

	Zaposleni Me (25%-75%)	Nezaposleni Me (25%-75%)	p*
1.Očekivana mogućnost usklađivanja radnih / privatnih obaveza sa fakultetskim obavezama	2,00 (1,00-3,00)	4,00 (3,00-5,00)	0,001
2. Organizacija predavanja obaveznih kolegija	3,00(2,00-3,00)	3,00(3,00-4,00)	0,018
3. Raspored kolegija i obaveza studenata tijekom tjedna	3,00(2,00-3,00)	3,50(3,00-4,00)	0,001
4. Stvarna mogućnost usklađivanja radnih / privatnih obaveza sa fakultetskim obavezama	2,00(1,00-3,00)	3,50(3,00-5,00)	<0,001

* Mann-Whitney U test

denta, njih 59 (81%) zaposlen. Utvrđeno je da je najveći broj studenata preddiplomskog i diplomskog studija sestrinstva Osijek izrazio nezadovoljstvo dostupnošću propisane literature za prvu godinu studija [7].

Ispitanici su iskazali zadovoljstvo informiranošću o ispitnim rokovima, te jasno definiranim kriterijima ocjenjivanja. Uspoređujući zadovoljstvo studenata preddiplomskog i diplomskog studija sestrinstva rezultati pokazuju znatan stupanj zadovoljstva radom informacijskog sustava i informatičke službe [7]. Ispitanici su iskazali značajno nezadovoljstvo stvarnom mogućnošću usklađivanja radnih i privatnih obaveza sa fakultetskim obavezama, što je potvrdilo njihova očekivanja iz prve grupe-seta pitanja. Štoviše, broj nezadovoljnih ispitanika se povećao. Taj porast nezadovoljnih bio je očekivan jer velik broj zaposlenih studenata redovito studira, a od njih se zahtijeva redovito pohađanje nastave. Čimbenik organizacija predavanja obveznih kolegija i ponuda izbornih kolegija iskazuje znatan stupanj nezadovoljstva, i to stoga što su svi kolegiji obavezni. Ista je situacija na preddiplomskom studiju. Kada bi bilo ponuđeno nekoliko izbornih kolegija, tada bi studenti mogli izabrati kolegij koji ih zanima te bi učenje bilo znatno brže [7].

U trećem dijelu ankete nalaze se tvrdnje koje reflektiraju promjenu, a studenti ocjenjuju kako bi bili zadovoljni da su im pruženi uvjeti izrečeni u tvrdnjama. Svi prijedlozi dobili su izvrsne ocjene te ih je preporučljivo proučiti kako bi se povećala kvaliteta programa diplomskog studija sestrinstva.

Zaključak/Conclusion

Uspoređujući stupanj zadovoljstva studenata prve i druge godine diplomskog studija sestrinstva vidljivo je da su studenti prve godine zadovoljniji kvalitetom studija, i to iz dva razloga: na prvoj godini studija znatno je veći broj nezaposlenih studenata kojima je lakše uskladiti privatne i fakultetske obaveze. Drugi je razlog započinjanje progra-

ma redovitog diplomskog studija. Ispitujući opću ocjenu o kvaliteti diplomskog studija sestrinstva pri MEFOS-u, ispitanici prve i druge godina istom su dodijelili ocjenu dobar. Studenti druge godine svih zdravstvenih smjerova svoje zadovoljstvo studijem ocjenjuju prosječnom ocjenom 3 [6]. Istraživanja stupnja zadovoljstva studijskim programima na sveučilišnim diplomskim zdravstvenim studijima do danas u RH nisu dovoljno zastupljena [6]. Rezultati istraživanja pokazuju da su studenti zadovoljni brojnim čimbenicima, ali i da postoje čimbenici kojima su značajno nezadovoljni. Daljnja istraživanja mogu pridonijeti povećanju stupnja znanja o zadovoljstvu studenata kvalitetom diplomskih studija sestrinstva, što može utjecati na poboljšanje studijskih programa.

Zahvala/Acknowledgement

Zahvaljujemo izv. prof. dr. sc. Vesni Ilakovac, dr. sc. Krešimiru Šoliću, te prof. Kristini Kralik na pomoći pri izradi članka.

Literatura/References

- [1] Filaković Pavo i suradnici, 10 godina Medicinskog fakulteta, 1998. – 2008., prvo izd., Medicinski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Osijek 2008.
- [2] Rimac B, Vičić – Hudorović V, 2013. Utjecaj obrazovanja zdravstvenih djelatnika na sigurnost pacijenta. SG/NJ. 2013;18:44-7.
- [3] Mould J, White H, Gallagher R, 2011. Evaluation of critical care simulation series for undergraduate nursing students. Pty Ltd. Contemporary Nurse. 2011;38(1-2):180-90.
- [4] Dolaček – Alduk Z, Sigmund V, Lončar – Vicković S, 2008. Osiguranje kvalitete visokog obrazovanja u Europskom obrazovnom prostoru. Tech. Gazette 15. 2008;1:39-44.
- [5] Reić Ercegović I, Jukić T, 2008.. Zadovoljstvo studijem i motivi upisa na studij. Napredak, 2008;149: 283-295.
- [6] Čeko J, Antičević V, Stipčić A, 2015. Zadovoljstvo studijem i percepcija profesionalnih perspektiva studenata zdravstvenih studija. SG/NJ. 2015;20:196-202.
- [7] Krstić T. Zadovoljstvo studenata preddiplomskog studija sestrinstva Osijek kvalitetom Medicinskog fakulteta Osijek s obzirom na njihova očekivanja, Osijek; 2015. Neobjavljeni rezultat.